

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
EDUCACIÓ I COMUNICACIÓ

Coordinació: GUTIÉRREZ UJAQUE, DANIEL

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	EDUCACIÓ I COMUNICACIÓ			
Codi	101745			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Treball Social	2	TRONCAL/BÀSICA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	1.8	4.2	
	Nombre de grups	2	1	
Coordinació	GUTIÉRREZ UJAQUE, DANIEL			
Departament/s	CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català i anglès			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
GUTIÉRREZ UJAQUE, DANIEL	daniel.gutierrez@udl.cat	3,6	A concretar per correu electrònic
GUTIÉRREZ UJAQUE, DANIEL	daniel.gutierrez@udl.cat	4,62	A concretar per correu electrònic

Informació complementària de l'assignatura

- Per al correcte desenvolupament de l'assignatura es preveuen les següents orientacions i requisits comunicatius: Les comunicacions relatives a l'assignatura es realitzaran a través de l'espai del campus virtual de l'assignatura, fent ús exclusiu de l'eina de fòrums i de missatges. Es reserven les eines de fòrum, missatges i anuncis per qüestions estrictament de la matèria.
- L'estudiant serà capaç de crear projectes d'innovació social que responguin a les demandes i necessitats de la població, integrant els coneixements teòrics i pràctics del treball social.

Objectius acadèmics de l'assignatura

1. **Conèixer els conceptes i teories bàsiques de les ciències socials i de la comunicació.**
2. **Aplicar les teories de la comunicació al coneixement dels objectius i problemes socials que implica la pràctica de la professió.**
3. **Comprendre què és l'educació, així com els diferents contextos on es desenvolupa i factors que influeixen.**
4. **Conèixer els processos d'ensenyament-aprenentatge que intervenen en un procés socioeducatiu.**
5. **Dissenyar i programar activitats didàctiques i de formació en l'àmbit social i educatiu.**
6. **Fer ús de l'anglès com a segona llengua per desenvolupar activitats educatives i comunicatives.**
7. **Analitzar, comprendre i explicar la lectura i el comentari crític de texts relacionats amb les ciències de la pedagogia social i de la comunicació.**
8. **Adquirir competències d'alfabetització, navegació i aprenentatge transmèdia.**
9. **Presentar projectes en grup sobre un fenomen educatiu i comunicatiu vinculat a l'entorn social del treballador social.**
10. **Adquirir competències per al treball col·laboratiu i cooperatiu amb el suport d'eines TIC.**

Competències

- CG1 Desenvolupar capacitat crítica, d'anàlisi i síntesi.
- CG2 Mostrar capacitat d'organització i planificació
- CG3 Desenvolupar capacitat per a la resolució de problemes i presa de decisions
- CG5 Mostrar habilitats en les relacions interpersonals
- CT1 Implementar la comunicació oral i escrita de la llengua materna
- CT4 Favorecer el respecte als drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, a la promoció dels Drets Humans i als valors propis d'una cultura de pau i valors democràtics.
- CE2 Conèixer els referents de les ciències humanes i socials que aporten al treball social elements

d'enteniment de la realitat social.

- CE6 Analitzar i avaluar els problemes i necessitats socials presents en la societat.
- CE7 Saber interactuar eficientment amb les persones, mostrar empatia i capacitat de mediació en la resolució de conflictes.
- CE13 Familiaritzar-se amb els nous fenòmens i escenaris en els quals es pot realitzar algun tipus d'intervenció social.
- CE14 Utilitzar el coneixement de les millors pràctiques per revisar i actualitzar els propis coneixements.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Bloc 1. Pedagogies crítiques i empoderament social

- Tipus d'educació i de contextos educatius.
- Factors contextuais i socials que influeixen en els processos educatius.
- Components interpersonals influents en el procés d'ensenyament i aprenentatge en temps del neoliberalisme.
- Teories de l'aprenentatge per a l'estudi del procés educatiu.
- Elements d'un procés d'aprenentatge en l'educació formal i no formal.
- La societat del coneixement: nous entorns virtuals en la comunicació educativa.
- Educació en Treball Social en l'era de l'educació líquida.
- Transformació i canvi de l'educació per a la societat informacional.
- Pedagogia Crítica Digital. Reptes i Alfabetització en el segle XXI.
- Pedagogia Crítica (inter)creativa per la creació del coneixement.

Bloc 2. Els mitjans de comunicació en l'educació i l'educació en els mitjans

- La comunicació educativa: significat, tipus, estils, models i evolució de la comunicació humana.
- La comunicació interpersonal i educativa, la comunicació audiovisual i multisensorial. Capitalisme informacional.
- La comunicació no verbal: Parallenguatge, cinèsica i proxèmica.
- La diversitat educativa dels mitjans de comunicació. Cultura popular, *influencers* i xarxes socials. Alfabetització digital, videojocs i cultura de la participació
- La comunicació del futur: les narratives i l'aprenentatge transmèdia.
- Les competències d'alfabetització i navegació transmèdia sociopolítiques en xarxes socials.
- Activisme comunicacional i noves tecnologies: Participació democràtica en l'era transmèdia.
- Transicions *educomunicatives*.

Eixos metodològics de l'assignatura

Els principals eixos metodològics de l'assignatura combinen diferents estratègies d'ensenyament i aprenentatge centrades en els estudiants: sessions de caràcter expositiu amb participació activa per part de l'alumnat i l'aprenentatge cooperatiu, entre altres. Mentre que a les classes expositives el docent és el principal responsable d'introduir part del temari que ha d'acabar dominant l'estudiant, les altres estratègies permeten activar mecanismes d'ensenyament-aprenentatge de la resta del contingut en el qual el docent adquireix el rol de guia.

La metodologia impartida en aquesta assignatura (coherent amb el pla acadèmic aprovat per la FEPTS) serà presencial.

Es partirà d'un context alfabetitzador i d'aprenentatge inicial. A partir d'aquí caldrà realitzar processos de recerca atenant a l'anàlisi de produccions que es generin.

Eixos metodològics generals dissenyats per a les sessions en grup gran a l'aula o en altres contextos artístics/patrimoniais/sensorials/urbans:

- Exposicions orals i multimèdia per part del docent a fi d'explorar i analitzar conceptes, teories i paradigmes.
- Seminaris teoricopràctics amb diferents especialistes de l'àmbit de treball social.
- Debats grupals i altres pràctiques d'aula a partir dels continguts curriculars de l'assignatura.
- Anàlisi de lectures i vídeos sobre conceptes o estudis de casos en llengua anglesa.
- Seguiment i valoració del procés d'aprenentatge de l'alumnat a través de la participació activa i la seva implicació en les sessions.

Eixos metodològics generals dissenyats per a les sessions en grup d'hora de pràctica i el seguiment del treball de grup

- Grups cooperatius i treball en equip
- Defensa de casos pràctics
- Anàlisi de vídeos i documents complementaris
- Participació activa i realització de debats
- Lectura de documents
- Exposicions orals amb una avaluació entre iguals.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

El pla estarà format per dos blocs dividits en 13 setmanes. A continuació es presenta l'estructura.

Setmana 1

- Context inicial

Setmana 2 a la 8

- Bloc 1. Pedagogies crítiques i empoderament social

Setmana 9 a la 13

- Bloc 2. Els mitjans de comunicació en l'educació i l'educació en els mitjans

Setmana 14 i 15

- Presentacions de l'activitat 1.2 i treball d'elaboració del relat autobiogràfic

Sistema d'avaluació

AVALUACIÓ CONTINUA

L'avaluació és de caràcter continua i formativa:

Bloc	Activitat	Tipus (Individual/Grupal)	Percentatge	Requisit (Nota mínima)	Recuperació
Bloc 1 Projecte d'investigació socioeducatiu	1. Treball escrit	Grupal	25%	5 sobre 10	Sí
	1. Campanya transmedia	Grupal	15%		Sí
	1. Presentació oral del projecte	Grupal	5%		No

Bloc 2 Examen teòric-conceptual	2.1. Examen teòric-conceptual narratiu	Individual	30%	5 sobre 10	Si
Bloc 3 Relat autobiogràfic	3.1. Relat autobiogràfic del procés d'aprenentatge	Individual	25%	-	No

Requisits dels blocs d'avaluació:

- El bloc 1 és requisit indispensable per aprovar l'assignatura. Cal aprovar-lo amb una nota igual o superior a 5 sobre 10. A les activitats del bloc 1 tots els membres del grup tindran la mateixa nota.
- El bloc 2 és requisit indispensable per aprovar l'assignatura. Cal aprovar-lo amb una nota igual o superior a 5 sobre 10. Es pot recuperar parcialment (l'activitat d'avaluació 2.1). La nota màxima de recuperació d'aquest bloc és d'un 5 sobre 10.
- Els tres blocs sumen un 50% de l'avaluació en llengua anglesa.
- En cas de no superar el bloc 1 o 2 amb una nota igual o superior a 5 sobre 10, encara que la mitjana dels altres blocs doni aprovat, la nota final de l'acta serà d'un 4.9 (Suspès).
- Les activitats del bloc 1 i 3 passaran per l'eina de plagi de la UdL. En cas que surti un percentatge igual o superior al 40% s'entendrà que el treball està plagiat. Aquesta acció serà considerada un incompliment de la Llei 3/2022, de convivència universitària, suposant una falta disciplinària, atès que s'entén que aquest tipus de comportaments tenen un caràcter premeditat.
- Presentació de les activitats dels diferents blocs: Les activitats d'avaluació que no s'entreguin/realitzin a termini no serà qualificades i, conseqüentment, no es tindrà dret a recuperació en aquelles activitats d'avaluació que es poden recuperar.
- Qualsevol ús fraudulent o ús d'Intel·ligència Artificial (IA) a l'hora de realitzar les activitats d'avaluació, suposarà el suspens de l'assignatura i l'aplicació del protocol de la UdL. L'estudiant que repeteix l'assignatura s'ha d'acollir a l'avaluació contínua.
- És un requisit indispensable la correcció lingüística i formal en les produccions escrites (<http://www.fce.udl.cat/Recursos/guies/guiatreballs.pdf>). En la fonamentació dels treballs escrits és imprescindible acollir-se a fonts acadèmiques, correctament citades d'acord amb la normativa APA. Aquests errors expressius o la presentació incorrecta repercutiran en la qualificació de la matèria.

Previsió del cronograma de les activitats d'avaluació

BLOC	ACTIVITAT	DATA	MODE DE PRESENTACIÓ
Bloc 1	Activitat 1.1	16 de maig de 2024 a la bústia 1.26 o al despatx 3.36 entre 10 a 12 del matí	Paper bústia del professor i Campus virtual (espai activitats)
	Activitat 1.2	17 de maig de 2024	Apartat d'activitats del campus virtual
Bloc 2	Activitat 2.1	A determinar Consultar a <i>Calendari Exàmens i proves d'avaluació 2023-24 (FEPTS)</i>	Presencial

Bloc 3	Activitat 3.1	31 de maig de 2024	Paper bústia del professor i Campus virtual (espai activitats)
---------------	----------------------	--------------------	--

AVALUACIÓ PER ALS ESTUDIANTS AMB NESE

(Condicció: derivació de la *UdLxTothom*, certificat de discapacitat o tenir una dificultat d'aprenentatge). El professorat de l'assignatura podrà modificar el sistema d'avaluació i la realització d'activitats presencials, i no presencials, en funció de les NESE de cada alumne, sempre consensuat amb la "Responsable de la Inclusió al Centre" de la FEPTS o amb la UdLxTothom" i en funció de la normativa d'avaluació actual.

AVALUACIÓ ALTERNATIVA

L'estudiant que ho desitgi tindrà dret a renunciar a l'avaluació contínua a l'inici del semestre i acollir-se a la modalitat d'avaluació alternativa. Per fer-ho haurà de presentar una instància a secretaria en el termini fixat i aportar documentació justificativa d'activitat laboral i/o altres situacions personals que acreditin que es pot acollir a aquest tipus de modalitat. L'aprovació d'aquesta petició recau a la secretaria de la Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social.

L'avaluació alternativa implica una *prova escrita tipus test* que tindrà un valor del 100%. Aquesta prova estarà formada per 20 preguntes que sortiran de 10 lectures (5 lectures estaran en català/castellà i 5 lectures seran en anglès). 10 preguntes del conjunt tota de 20 seran en anglès.

Bloc	Activitat	Tipus (Individual/Grupal)	Percentatge	Requisit (Nota mínima)	Recuperació
Bloc 2 Examen teòric-conceptual	2.1. <i>Examen teòric-conceptual tipus test</i>	Individual	100%	5 sobre 10	Si

La nota per superar aquesta prova escrita serà d'un 5 sobre 10. Totes aquelles persones que no obtinguin la qualificació mínima per ponderar en aquesta evidència, tindrà dret a recuperació. En el cas de fer la recuperació d'aquesta prova, la nota d'aquesta evidència no superarà mai el 5 sobre 10.

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia bàsica

- Barbero, J. (2003) *La Educación desde la Comunicación*. México: Gustavo Gilli.
- Carlsson, U. (2010) *Children and Youth in the Digital Media Culture*. Sweden: Nordicom, University of Gothenburg.
- Colom, A.; Domínguez, D.; Sarramona, J. (2011) *Formación básica para los profesionales de la educación*. Ciencias Sociales. Madrid: Editorial Ariel.
- Forés, A; Vallvé, M. (2002). *Quan la didàctica porta el nom d'educació social*. Barcelona: EUTSES

- Guttman, C. (2003) Education in the Information Society. Paris: WSIS Publication Series. UNESCO
- Parcerisa, A. (1999). Didáctica en la educación social. Enseñar y aprender fuera de la escuela. Barcelona: Graó.
- Pérez Tornero, J.M. (2000) Comunicación y Educación en la Sociedad de la Información, Barcelona: Paidós.
- Segura, M. (2005). Enseñar a convivir no es tan difícil. Para quienes no saben qué hacer con sus hijos o con sus alumnos. Bilbao: Editorial Desclée de Brouwer.
- Tiberio, F. (2008). Didáctica general para educadores sociales. Madrid: McGraw-Hill

Bibliografía complementaria

- Aguaded Gómez, J.I. and Cabero Almenara, J. (Coords.) (1995) Educación y Medios de Comunicación en el contexto iberoamericano, La Rábida: Universidad Internacional de Andalucía, Sedelberoamericana.
- Alonso, C.M. y Gallego, D.J. (2004). Estilos de aprendizaje: teoría y práctica. Cd-Rom. García
- Bazalgette, C. (1992) Key Aspects of Media Education. In Alvarado, M. and Boyd-Barret. O. (Eds.) Media Education: An Introduction. London, British Film Institute/The Open University, pp. 199-219. Berners-Lee, T. and Fischetti, M. (2000) Tejiendo la Red. Madrid: Siglo XXI.
- Boltanski, L. (2007) La Souffrance à Distance. Morale Humanitaire, Médias et Politique. Gallimard.
- Buckingham, D. (2003) Media Education: Literacy, Learning, and Contemporary Culture. Cambridge, UK: Polity Press.
- Burke, P. and Briggs, A. (2002) De Gutenberg a Internet: Una Historia Social de los Medios de Comunicación, Madrid: Taurus.
- Cabero, J. (1996) Nuevas tecnologías, comunicación y educación. In: Edutec, 1. Retrieved at: <http://www.uib.es/depart/gte/revelec1.html>.
- Cabero, J. (2004) Las Webs para la Formación. In: Salinas, J., Aguaded, J.I. and Cabero, J. (Coords.): Tecnologías para la Educación: Diseño, Producción y Evaluación de Medios para la Formación Docente. Madrid: Alianza, pp. 207-229.
- Carlson, U., Tayie, S., Jacquinet-Delaunay, G. and Pérez Tornero, J.M. (Eds.) (2008) Empowerment through Media Education. An Intercultural Dialogue. Sweden: Nordicom, University of Gothenburg.
- Fisher, R. (2013). Diálogo creativo. Hablar para pensar en el aula. Madrid: Morata
- Gardner, H. (1995). Inteligencias múltiples la teoría en la práctica. Barcelona: Paidós.
- Goleman, D. (1996). Inteligencia emocional. Barcelona: Kairós.
- Lamata, R y Domínguez Aranda, R. (2003). La construcción de procesos formativos en la educación no formal. Guías para la formación. Consejería de Educación de la Comunidad de Madrid. Narcea S.A. Ediciones.
- Meireu, Philippe. (1997), Aprender sí. Pero ¿Cómo? Editorial Octaedro, Barcelona.
- Meireu, Philippe. (1998), Frankenstein educador. Editorial Laertes, Barcelona.
- Molina, J. (2003). De nuevo, la educación social. Madrid: Dykinson.
- Nuñez, V. (coord). (2002). La educación en tiempos de incertidumbre: las apuestas de la Pedagogía. Barcelona: Gedisa.
- Pérez Gómez, A.I. (1992). Comprender y transformar la enseñanza. Madrid: Morata.
- Pérez Gómez, A.I. (2008). La cultura escolar en la sociedad neoliberal. Madrid: Morata
- Romans, R.; Petrus, A. y Trilla, J. (2002). De profesión: educador (a) social. Paidós, Barcelona.
- Sáez, C, J. (2003). La profesionalización de los educadores sociales. Dykinson, Madrid.
- Sáez, C. J. y García Molina, J. (2006). Pedagogía Social. La educación social como profesión. Madrid: Alianza.
- Santos Guerra, M. A. (2008). La pedagogía contra Frankenstein y otros textos frente al desaliento educativo. Barcelona: Graó.
- Santos Guerra, M.A. (1997). Libro de estilo para universitarios. Málaga: Miguel Gómez Ediciones.